

Ljusare framtid utan EU-tullar

Lågenergilampor säljer dåligt. Om alla glödlampor byts ut kan 270 kolkraftverk stängas. Men EU:s tullar sätter stopp.

AV EMIL SERGEL

De har funnits i 25 år och de är fem gånger så effektiva som en vanlig glödlampa. Ändå står lågenergilamporna bara för 10 procent av den totala försäljningen av lampor i Sverige.

Vinsterna med att använda lågenergilampor är uppenbara. Om alla EU-länder skrotar glödlamporna helt och hållet skulle energibesparingen motsvara 25 miljoner ton koldioxid. Enligt samma undersökning från amerikanska Earth Policy Institute skulle en total utfasning av gamla glödlampor spara energi som motsvarar 270 kolkraftverk, eller mer än den totala årliga energiförbrukningen i Tyskland.

Och det här är precis vad vissa länder gör. I Australien ska glödlampor vara utfasade 2010 och i Kanada ska de vara borta 2012. Venezuela och Kalifornien ska också få bort dem. Men inte Sverige. Regeringen har en plan för att minska energiförbrukningen med 20 procent till år 2010. Där ingår också belysning, men någon utfasning av glödlamporna är inte planerad.

– Ett förbud är ju en inskränkning på konsumentens valfrihet, säger Frank Nilsson, pressekreterare åt näringsminister Maud Olofsson.

Miljöpartiets språkrör Peter Eriksson vill gå hårdare fram.

– Vi ser gärna att man genomför en utredning kring ett eventuellt förbud av glödlampor, säger han.

Danmark har inte infört något förbud, men har istället satsat hårt på att ändra konsumenternas val av lampor. Med hjälp av tv-reklam och andra kampanjer har andelen sålda lågenergilampor ökat till 23 procent medan Sverige alltså ligger kvar på 10 procent.

UNDER LÅNG TID ANSAGS lågenergilamporna vara klumpiga och dyra. Men lamporna har blivit mindre, ljuset mjukare och det är lönsamt att köpa dem.

Livslängden är tio gånger längre än för en vanlig glödlampa.

Även miljöargument har använts mot lågenergilamporna – de innehåller nämligen kvicksilver. Men inte heller det argumentet håller längre, enligt Kalle Hashmi som är ansvarig för belysningsfrågor på Energimyndigheten.

– En vanlig glödlampa innehåller ju bly.

Håller 16 år. En vanlig glödlampa har en brinntid på 1000 timmar. Dagens lågenergilampor klarar 10000 timmar. Det motsvarar ungefär 16 år om man utgår från att varje lampa är tänd cirka tre timmar per dag.

Dessutom ska alla lampor återvinnas.

Kvar är det relativt dyra priset. En 15 watts lågenergilampa, som motsvarar en 60 watts glödlampa, kostar i dag någonsans mellan 100 och 150 kr. Men så skulle det inte behöva vara. Det höga priset hålls uppe på grund av EU-tullar.

FÖR NÅGRA VECKOR SEDAN förlängdes dessutom den rekordhöga importtullen på 66 procent på lågenergilampor.

– Den är helt idiotisk och borde avskaffas innan den ens infördes, säger Christoffer Fjellner, moderat ledamot i Europaparlamentets miljöutskott.

75 procent av världens produktion av lågenergilampor sker i Kina. Men i Europa finns två stora producenter, Osram och Siemens, som gör allt för att slippa konkurrensen från Kina.

– De spänner sina muskler och nyligen togs beslut i Europakommissionen om att behålla tullen ett år till. Det drabbar både konsumenterna och miljön, säger Christoffer Fjellner.

Den officiella förklaringen till den höga tullen är att Kina subventionerar sin egen produktion vilket skulle dumpa de europeiska priserna.

Hur billigt skulle det då bli om EU-tullarna försvann?

Ungefär 40 kronor, istället för dagens 100 till 150, svarar Kalle Hashmi på Energimyndigheten. ■

Historiens största ljushuvuden

I december 1879 kunde amerikanen Thomas Alva Edison (bilden nedan) visa upp sin första funktionella glödlampa. Vissa menar dock att han inte var först. Redan 1801 lyckades till exempel den engelske apotekaren Sir Humphry Davy få remsor av platinat att glöda med hjälp av elektrisk ström.

